

[J. O. Krag.]

fra de nordiske lande, Nordisk Råds præsidium og Nordisk Råds økonomiske udvalg; det kan ikke være tilfredsstillende, at man beder parlamentariske ledere rejse lange afstande for at deltage i møde et par timer, fremføre bemærkninger, ideer, kritiske synspunkter, som ikke bliver besvaret, og få et tilsagn om, at det skal blive omhyggeligt overvejet i det fortsatte statsministermøde, hvorefter det fremgår af tidstabellen, at det overhovedet ikke har været overvejet. Jeg vil tilråde, at man giver større alvor til behandlingen af parlamentarisk indsats, end tilfældet blev i København. Jeg er godt klar over, at dette ikke er en kritik, der ensidigt kan rettes mod den danske regering, det var lige så fuldt andre nordiske regeringer, der strammede tidsplanen; men jeg tror, det vil være klogt, at man levner bedre tid til en ordentlig forhandling af ting, som man, regner jeg da med, vitterlig tager alvorligt.

Hvis en nordisk integreret økonomi lykkes, og det vil sigé ikke blot en nordisk toldunion, men en nordisk økonomisk union med fælles landbrugsmarked, gradvis fælles økonomisk politik, fælles finanspolitik, fælles investeringspolitik, med et udbredt samarbejde selvfølgelig for landbrug og fiskeri, som kan videreføres på alle mulige centrale politiske og økonomiske områder — jeg kan nævne vej- og broprojekter, olie- og gasudvinding, u-landshjælp, boligbyggeri, undervisning, forskning, på område efter område vil man finde frugtbar mark for et integreret, forpligtende nordisk økonomisk samarbejde — hvis dette lykkes, hvor langt kan det så lede os i retning af at løse vore problemer? Ja, dér skal man naturligvis realistisk se i øjnene, at problemer, økonomiske opgaver, som ingen af de store europæiske magter som f. eks. Frankrig, England, Tyskland kan løse på egen hånd, vil selvfølgelig ej heller et integreret Norden kunne løse på egen hånd. Vi kan ikke løse det måske største europæiske problem i tiden, nemlig det voksende teknologiske gab imellem USA på den ene side og Europa på den anden side, et gab, som efterhånden kan medføre, at Vesteuropa mister sin karakter af et økonomisk idémæssigt kraftcentrum, hvorfra fremskridtet udspringer, således at egenskaben at være et sådant

kraftcentrum springer over Atlanterhavet og bliver en amerikansk egenskab, hvor Europas mulighed for at deltage i denne udvikling og få gavn af den i stadig stigende grad må bero på, at de store amerikanske koncerner anlægger datterselskaber i Vesteuropa, noget, der efterhånden vil berøve europæisk selvstændighed dens inderste mening. Denne tendens kan Norden for sig ikke imødegå. Det vil kræve et vesteuropæisk integreret samarbejde, og det må vi vente på, indtil hele den europæiske front kommer i bevægelse igen.

Men det er klart, at Norden for sig på sit eget område på måser af punkter vil kunne skabe sig selv en mere selvstændig stilling, en stilling, der vil give Norden større indflydelse på hele den europæiske problematik, og som kan udvikle vore egne ressourcer og egenskaber i langt højere grad, end hvor de nordiske lande bliver bestående som små, splittede nationer, der arbejder hver for sig. Vi så en flig af sandheden i dette ved det kortvarige integrerede nordiske samarbejde i Kennedyrunden, hvor vi for første gang optrådte som en handelspolitisk enhed i én delegation med én forhandlingsleder.

Jeg tror altså, at et integreret nordisk samarbejde er en opgave med vidtrækkende perspektiver. Vi kan ikke på nordisk basis løse de problemer, som hele Europa ikke har kunnet løse hidtil, men på næsten ethvert tænkeligt område vil vi ved at indgå et sådant samarbejde forbedre vort eget udgangspunkt, forbedre vor egen position, forbedre vor styrke forhandlingsmæssigt, når de europæiske forhandlinger begynder igen, og være i stand til at udvikle det nordiske område som en enhed, der præges af evne til at udnytte moderne teknik, af stigende levefod, af fuld beskæftigelse, af større social retfærdighed, end andre dele af verden kender det.

Måtte disse mål vise sig ikke alene efterstræbelsesværdige, men realistiske, og måtte det lykkes de nordiske regeringer i et nært samarbejde med parlamenterne at realisere disse mål.

Hauustrup Clemmensen: De enkelte landes levevilkår og forhold bliver i stadig større udstrækning påvirket af andre landes levevilkår og forhold. Vi er inde i en periode, hvor det internationale skæbnefællesskab